

Sekretariát COMECE

Vymazanie z krstných matrík

Reflexia po pojednávaní Súdneho dvora EÚ vo veci C-12/25, *Bisdom Gent*

COMECE je partnerom inštitúcií Európskej únie v dialógu na základe článku 17 ods. 3 Zmluvy o fungovaní Európskej únie (ZFEU). Zastupuje hlas katolíckych biskupských konferencií členských štátov EÚ v otázkach európskeho projektu a príslušných politík, legislatívy, ako aj judikatúry.

V tejto funkcii sa COMECE už niekoľko rokov, najmä v rámci svojej Komisie pre právne záležitosti, zameriava na tému vymazania z krstných matrík v súvislosti so Všeobecným nariadením o ochrane údajov (GDPR).

Vzhľadom na úvahy, ktoré prebehli na tejto úrovni, a tiež v reakcii na podnety od členských biskupských konferencií COMECE úctivo vyjadruje niekoľko pripomienok v súvislosti s prebiehajúcou vecou pred Súdnyim dvorom Európskej únie C-12/25, *Bisdom Gent* (Biskupstvo Gent v Belgicku – pozn. prekl.), a to najmä v nadväznosti na verejné pojednávanie, ktoré sa konalo 30. júna 2026.

1. Prax vpisovania poznámok na okraj krstných matrík

Vzhľadom na to, že povaha a charakter krstných matrík boli počas procesu široko rozoberané, COMECE sa chce v prvom rade zamerať na konkrétny aspekt, ktorý má pre túto vec veľký význam a zaslúžil by si osobitný dôraz.

Počas pojednávania v tejto veci bolo naznačené, že krstné matriky by sa mohli chápať ako „zoznamy členov“, keďže poznámka zapísaná na ich okraji v predmetnom prípade (t. j. že daná osoba k určitému dátumu „vystúpila z Cirkvi“) mohla vyvolávať dojem, akoby príslušnosť k Cirkvi mala povahu „členstva“.

Bez ohľadu na konkrétne znenie takýchto poznámok však z nich **nemožno vyvodiť žiadny záver o tom, že krstné matriky v Katolíckej cirkvi sú „zoznamy členov“¹.**

¹ V tejto súvislosti pozri tiež M. Gas-Aixandri, *Ochrana osobných údajov a odpadlivosť: komparatívno-právne úvahy*, (2015) 57 Oxford Journal of Church and State, s. 72–89, s. 4, ako je citované v rozhodnutí Írskeho úradu na ochranu údajov z 27. februára 2023 vo veci IN-19-7-6, *Vo veci dublinského arcibiskupa: „Krstné matriky*

Je to spôsobené tým, že obsah týchto poznámok sa prísne zakladá na želaniach pokrstených; a že **takéto poznámky uspokojujú potreby a záujmy, ktoré *nie* sú kánonické** (t. j. nevyplývajú z kánonického práva), a nemajú žiadnu súvislosť s pôvodnou funkciou krstných matrik. Tento prvok potvrdzuje aj skutočnosť, že:

1. Ako sa zdôrazňuje v nedávnych vedeckých príspevkoch², prax, ktorú Cirkev uplatňuje, spočívajúca v zaznamenávaní želaní dotknutej osoby na okraj krstných matrik v prípade žiadostí o vymazanie, vznikla v niektorých členských štátoch EÚ (napr. v Taliansku) ako **spontánne uplatňovanie pokynov, ktoré vyplývajú z vnútroštátneho právneho poriadku, v rámci Cirkvi**. Táto prax bola následne prijatá a akceptovaná aj v iných členských štátoch.
2. Takéto poznámky sa objavili až nedávno, v 90. rokoch 20. storočia, po nadobudnutí účinnosti smernice 95/46/ES a ako reakcia na ňu, zatiaľ čo predtým – **počas dlhého obdobia – takáto prax v rámci cirkvi jednoducho neexistovala**.

Po druhé, treba zdôrazniť, že **poznámka vložená v danom prípade** pred Súdny dvorom EÚ (t. j. že daná osoba „vystúpila z Cirkvi“ k určitému dátumu) nie je ideálna a že **nie je reprezentatívna pre poznámky používané Cirkvou v ostatných členských štátoch EÚ**.

Existuje niekoľko **príkladov**. Vo **Francúzsku** sa poznámky zakladajú na informáciách poskytnutých žiadateľom a často sa uvádzajú v úvodzovkách (napr. „...neuznáva platnosť svojho krstu“, „...zriekla sa svojho krstu“ atď.). Žiadatelia sú citliví na výber formulácie okrajovej poznámky a Cirkev k nim v tomto ohľade pristupuje s rešpektom.

V **Írsku** v rozhodnutí národného úradu na ochranu údajov z 27. februára 2023 vo veci IN-19-7-6, *týkajúcej sa dublinského arcibiskupa*³, úrad rozhodol, že je vhodné použiť konkrétne znenie poznámky, čím sa diecézy v Írsku vo všeobecnosti teraz riadia: „*Už si neželá byť identifikovaný ako rímskokatolícky veriaci*“. Táto poznámka zdôrazňuje skutočnosť, že sa zaznamenávajú iba osobné vnímania/želania dotknutej osoby, bez toho, aby sa uvádzal akýkoľvek pohľad alebo záver zo strany Cirkvi.

sú... spoľahlivé záznamy o historickej udalosti krstu a nie súbor, v ktorom sa evidujú členovia, ktorí vstupujú do Cirkvi a z nej vystupujú“.

² V tejto súvislosti a pre ďalšie užitočné úvahy pozri M. Porcelluzzi, *Il diritto della Chiesa a non dimenticare*, Centro Studi Livatino, 2026, dostupné na odkaze <https://www.centrostudilivatino.it/il-diritto-della-chiesa-a-non-dimenticare/>.

³ <https://www.dataprotection.ie/en/dpc-guidance/decisions/inquiry-processing-church-records-archbishop-dublin>.

Írsky Úrad na ochranu údajov zároveň usúdil, že keďže záznamy v krstnej knihe predstavujú záznam o sviatosťnom stave osoby, vloženie doplňujúceho vyhlásenia nebolo potrebné na presné zaznamenanie skutočnosti, že daná osoba si už neželá byť identifikovaná ako rímskokatolík (porov. § 684 rozhodnutia).

Prax vkladania poznámok na okraj krstných matrik tiež predstavuje prostriedok, ktorý umožňuje **dotknutým osobám** konkrétne vyjadriť svoju **ľudskú dôstojnosť**, slobodu náboženského vyznania a právo na informačné sebaurčenie. Na druhej strane táto poznámka chráni **autonómiu Cirkvi a inštitucionálnu slobodu náboženského vyznania**.

2. Povaha a charakter krstných matrik

V súlade s učením a vnútornými predpismi Katolíckej cirkvi je **krst** sviatosťou, ktorá sa **udeľuje iba raz**, je nezopakovateľná, nezmazateľná a večná. Krst je „**bránou**“ ku **všetkým ostatným sviatosťiam** udeľovaným v Cirkvi.

Ako bolo počas pojednávania pred Súdnyim dvorom EÚ vo viacerých vystúpeniach nástojčivo zdôraznené, **krstná kniha nie je „zoznamom členov“** Cirkvi, ale záznamom historických udalostí (t. j. krstov, ktoré boli v Cirkvi udelené).

Účelom krstnej matriky nie je svedčiť o viere jednotlivých osôb, o tom, že niekto patrí do Cirkvi, ani o jeho/jej zapojení do cirkevného života. Okrem toho sviatosť krstu a jej účinok (t. j. začlenenie pokrsteného do Cirkvi) **nemožno** v žiadnom prípade **stotožňovať s pojmom „členstvo“**, ktorý sa **uplatňuje** napríklad pri združeníach **podľa občianskeho práva**.

Ako sa uvádza v rozhodnutí írskeho Úradu na ochranu údajov z roku 2023 v § 661, jednoducho „...neexistujú žiadne dôkazy, ktoré by naznačovali, že Katolícka cirkev vedie a uchováva zoznam svojich súčasných členov“⁴.

V členských štátoch existuje **bohatá judikatúra** týkajúca sa ochrany krstných matrik pred vymazaním.

Vo svojom kľúčovom rozsudku vo **Francúzsku** *Cour de cassation* potvrdil, že „...krst predstavoval skutočnosť, ktorej historickú realitu nebolo možné spochybniť“⁵.

⁴ Ako v tejto veci uznal arcibiskup (porov. § 480 rozhodnutia): „Je celkom možné a v skutočnosti možno aj bežné, že osoba, ktorá prijala sviatosť krstu, už nie je praktizujúcim katolíkom alebo sa už nepovažuje za člena katolíckej cirkvi“.

⁵ Rozsudok francúzskeho *Cour de cassation* (Kasačného súdu) z 19. novembra 2014, 13-25.156 <https://www.legifrance.gouv.fr/juri/id/JURITEXT000029789364>.

Nedávne rozhodnutie francúzskeho *Conseil d'État* potvrdilo, že Cirkev akceptuje prax vpisovania poznámok na okraj.⁶ Podobné usmernenia boli prijaté v Španielsku⁷, Poľsku⁸ a Slovinsku.⁹

V **Taliansku** bolo v prelomovom rozhodnutí Národného úradu na ochranu osobných údajov tiež zdôraznené, že: a) záznam o krste nie je len údajom týkajúcim sa pokrsteného, ale predstavuje aj súčasť života – a zároveň údaj – Cirkvi; b) vymazaním akejkoľvek stopy po udalosti, ktorá sa jej historicky týkala, by Cirkev bola nútená zmeniť samotné stvárnenie „svojej vlastnej reality“.¹⁰

Na **Malte** sa rozhodnutie Odvolacieho súdu pre ochranu informácií a údajov z 23. novembra 2012 odvoláva okrem iného na skutočnosť, že uchovávanie príslušných údajov je dôležité aj preto „...aby Cirkev mohla v budúcnosti na základe takéhoto registra prijímať rozhodnutia, ktoré sa môžu týkať pokrstennej osoby alebo inej osoby, ktorá by s ňou bola vo vzťahu, napríklad manželky alebo manžela, v prípade, že táto osoba uzavrie sviatosť manželstva“ (§ 5); a že „nemožno tvrdiť, že právo odvolateľa na slobodu náboženského vyznania, ako aj jeho právo na súkromie, sú porušované na základe skutočnosti, že kúria uchováva údaje historického významu, ktoré nie sú verejne prístupné, ale podliehajú bezpečnostným povinnostiam“ (§ 7).

Podľa kán. 535 CIC je každá farnosť povinná viesť takéto matriky a starostlivo ich uchovávať. Krstná matrika predstavuje **základný dôkazný prostriedok** v mnohých záležitostiach týkajúcich sa **vnútorného života Cirkvi**: rovnako ako štátny súd nemôže rozhodovať bez prístupu k spisu, ani Cirkev nemôže plniť svoje poslanie ani spravovať svoje vnútorné záležitosti bez spoľahlivých krstných matrik.

⁶ Rozsudok Conseil d'État z 2. februára 2024, č. 461093
<https://www.legifrance.gouv.fr/ceta/id/CETATEXT000049084997>.

⁷ Rozsudok Najvyššieho súdu z 19. septembra 2008, STS 4933/2008, č. spisu 3730/2007_
<https://www.legaltoday.com/historico/jurisprudencia/contencioso-administrativo/sentencia-del-tribunal-supremo-sala-de-lo-contencioso-administrativo-de-19-septiembre-2008-2008-10-15/>.

⁸ Rozsudok Najvyššieho správneho súdu Poľska z 9. februára 2016, prípad II OSK 1121/14_
<https://www.prawo.pl/prawnicy-sady/nsa-apostazia-tylko-wedlug-koscielnych-procedur,64502.html>.

⁹ Rozsudok Slovinského správneho súdu z 8. septembra 2021, prípad I U 985/2020-30 na odkazoch_
<https://sodnapraksa.si/dokument/uprs/6616686> a <https://gdprbuzz.com/news/court-the-right-of-erasure-does-not-enable-data-to-be-erased-from-baptismal-register/>.

¹⁰ Rozhodnutie Talianskeho úradu na ochranu osobných údajov (*Garante per la Protezione dei Dati Personali*) z 11. septembra 1999, <https://www.garanteprivacy.it/home/docweb/-/docweb-display/docweb/1090502>.

Vymazanie z krstných matrik by **malo vplyv aj na budúce úkony v rámci Cirkvi**. Z ďalších záznamov v krstnej matrike je možné zistiť, či daná osoba prijala sviatosť birmovania (čo napríklad ovplyvňuje možnosť stať sa krstným rodičom alebo „birmovným rodičom“); či daná osoba uzavrela cirkevný sobáš; či daná osoba zložila večné sľuby v rehoľnom inštitúte. Praktickým dôsledkom vymazania by bolo, že po odstránení údajov z krstnej matriky by pokrstená osoba mohla nielen požiadať o nový krst, ale ak je už zosobášená, mohla by vykonávať úkony vyhradené pre nezosobášené (slobodné – pozn. prekl.) osoby (napr. znovu sa zosobášiť, prijať kňazské svätenie alebo zložiť večné sľuby v rehoľnom inštitúte). Všetky **overenia** potrebné na zabránenie týmto úkonom **by po vymazaní boli nemožné**.

Niektoré zo strán, ktoré v konaní žiadali o vymazanie, v podstate naznačili, že si neprajú mať s Cirkvou nič spoločné a že kategoricky vylučujú, že by niekedy boli ochotní opäť vstúpiť do Cirkvi alebo prijať akékoľvek iné sviatosti. Túto možnosť však podľa definície nemožno s absolútnou istotou úplne vylúčiť v blízkej ani vzdialenej budúcnosti. Zabezpečovacie opatrenia, aké vyplývajú z **krstných matrik**, sú práve zamerané na **riešenie obáv týkajúcich sa právnej istoty vo všetkých prípadoch**: preto musia zahŕňať **aj vysoko nepravdepodobné alebo hypotetické prípady**.

Účastníci konania tiež vo všeobecnosti uviedli, že počet osôb, ktoré sa po svojom vystúpení vrátia do Cirkvi alebo klamú o svojom krste, je zanedbateľný, ba dokonca čisto hypotetický. V skutočnosti sa takéto situácie vyskytli už niekoľkokrát, napríklad vo Francúzsku, čo potvrdili miestne cirkevné orgány.

Argumenty založené na **ťažkostiach, s ktorými sa možno aj napriek existencii krstných matrik stále stretnúť** pri zisťovaní postavenia osoby v rámci Cirkvi, **majú** pri obhajobe vymazania **len obmedzenú váhu**. Skutočnosť, že konkrétne opatrenie nemusí byť úplne účinné, neznamená, že je v zmysle GDPR zbytočné: stačí, ak opatrenie má racionálny vzťah k sledovanému legitímnemu cieľu. Zásada proporcionality nevyžaduje prijatie „dokonalého riešenia“, vyžaduje len to, aby opatrenie bolo primerané a vhodné na dosiahnutie legitímného cieľa.

Nakoniec, práva **osoby**, ktorá si už neželá byť identifikovaná ako katolík, nemôžu siahnuť až tak ďaleko, aby **vyžadovali, aby Cirkev prispôsobila svoj pohľad na krstné matriky jej pocitom alebo názorom** (t. j. aby Cirkev považovala krstné matriky za „zoznam členov“). To by znamenalo nielen prispôsobenie niektorých vnútorných postupov, ale aj teologickú reflexiu, ktorá je chránená cirkevnou autonómiou.

3. Vymazanie z krstných matrik a jeho vplyv na tretie osoby

Je celkom zrejmé, že vymazanie záznamov obsiahnutých v krstných matrikách môže poškodiť záujmy a práva tretích osôb.

Záznam v krstnej knihe sa netýka len pokrsteného. Okrem osobných údajov pokrsteného obsahuje aj osobné údaje najmenej piatich ďalších osôb: vysluhovateľa krstu, oboch rodičov dieťaťa a oboch krstných rodičov. Každá z týchto osôb má nezávislý a právne chránený záujem na zachovaní integrity záznamu ako trvalého a autentického dokladu o svojej účasti na sviatostnom úkone.

Rodičia, ktorí sa rozhodnú dať svoje dieťa pokrstiť, majú oprávnený záujem na tom, aby táto skutočnosť zostala zdokumentovaná v cirkevných záznamoch ako dôkaz, že splnili svoju povinnosť zabezpečiť dieťaťu kresťanskú výchovu.

Krstní rodičia tým, že prijmú svoju úlohu, preberajú podľa kánonického práva konkrétne záväzky voči Cirkvi aj voči pokrstenému, a pre nich nemá zmysel, alebo má len minimálny zmysel, byť uvedení v krstnej matrike bez akejkoľvek zmienky o osobe, ktorá bola pokrstená.

Vysluhovateľ krstu koná v mene Cirkvi a záznam o udelení sviatosti predstavuje úradné potvrdenie kánonického úkonu, ktorý bol povinný vykonať.

Spracúvanie a dlhodobé uchovávanie týchto údajov preto neslúži iba záujmom prevádzkovateľa (diecézy v spolupráci s farárom), ale **chráni aj právne a náboženské záujmy náboženskej komunity ako celku** tým, že umožňuje ostatným členom tejto komunity uplatňovať svoje základné práva, vrátane práva na slobodu náboženského vyznania.

Krstné matriky obsahujú aj **záznamy o manželstvách** uzavretých v Cirkvi. Aj v tomto ohľade by **vymazanie** údajov z krstných matrik porušilo práva a záujmy tretích osôb, keďže by **znemožnilo vysledovať kľúčové informácie**. Z hľadiska kánonického práva je vymazanie údajov z krstných matrik neprípustné, keďže ohrozuje právnu istotu týkajúcu sa platnosti manželstva, čo je v rámci Cirkvi verejným dobrom. Možno uviesť konkrétne **príklady**:

- Boli zaznamenané prípady, keď sa bývalý katolík zosobášil v civilnom obrade s nekatolíčkou a po rozvoде chcela táto nekatolíčka konvertovať na katolícku vieru a požiadala Cirkev o **vyhlásenie neplatnosti predchádzajúceho civilného manželstva**. Chýbajúci záznam o krste by zničil relevantné dôkazy a znížil by šance danej osoby na presadenie jej práv.

- Každá osoba **pokrstená** v Katolíckej cirkvi je **povinná dodržiavať kánonickú formu manželstva** a nemôže sa platne oženiť/vydať napr. civilným obradom bez predchádzajúceho dišpenzu. Aj v tomto prípade by vymazanie z krstných matrik malo negatívny vplyv na práva tretích osôb.

Ako bolo zdôraznené v odborných príspevkoch¹¹, **bez záznamu** o krste **nie je možné overiť, či daná osoba môže uzavrieť manželstvo v Cirkvi** (t. j. či už nie je cirkevne zosobášená), ani či neexistujú prekážky na zloženie rehoľných sľubov alebo prijatie kňazstva (t. j. či daná osoba nie je zosobášená). Odborníci nastoľujú otázku, či by bolo možné, *mutatis mutandis*, na žiadosť rozvedených osôb vymazať z civilnej matriky záznam o ich manželstve.

Všeobecne platí, že požiadavka, aby inštitúcia (napr. univerzita, škola, nemocnica) zničila svoje záznamy o udalostiach, ktoré sa v minulosti skutočne stali, má významný dopad nielen na osobu, ktorá o vymazanie žiada, ale aj na ostatných.

Prípád **štátnych matrik** je obzvlášť výstižný. Ako hypotetický príklad by sme mohli uviesť migranta, ktorý sa stal rezidentom napr. v Belgicku a zapísal sa do štátnej školy. V škole sa táto osoba ako maloletá stala obeťou sexuálneho napadnutia. Následne sa táto osoba rozhodne vrátiť do svojej rodnej krajiny a požiada belgický štát o odstránenie všetkých príslušných osobných údajov z belgických matričných registrov, keďže považuje za neúnosné, že stále existuje spojitosť s Belgickom. Bolo by v tomto prípade vymazanie skutočne povolené?

Ďalšiu užitočnú **analógiu** možno uviesť **v súvislosti so štátnym občianstvom**. Všeobecne platí, že dieťa nadobúda občianstvo konkrétneho štátu zo zákona pri narodení a toto občianstvo si nevyberá. Ak si táto osoba ako dospelá zmení občianstvo, neoprávňuje ju to požadovať od predchádzajúceho štátu, aby vymazal všetky historické záznamy preukazujúce jej predchádzajúce občianstvo. Občianstvo, podobne ako príslušnosť k cirkevnému spoločenstvu, predstavuje právny status v rámci konkrétneho právneho poriadku. Hoci strata takéhoto statusu môže mať významné právne dôsledky – vrátane, za určitých okolností, bezštátnosti –, táto zmena nadobúda účinnosť *ex nunc*. To však neznamená právo požadovať od štátu, aby *ex tunc* vymazal historický fakt, že určitý status predtým existoval.

Pre Katolícku cirkev majú jej matriky rovnaký kľúčový charakter a hodnotu ako občianske matriky v každom európskom štáte.

¹¹ J. Couard, *La liberté religieuse dans le champ des données personnelles*, *Racueil Dalloz*, 23. mája 2024, č. 19, s. 922.

Vymazanie údajov z krstných matrik by tiež mohlo **uvádzať veriacich do omylu** – a čo je ešte závažnejšie, aj **neveriacich** – a viesť ich k presvedčeniu, že takáto sviatosť je v konečnom dôsledku opakovateľná a nepovinná. To by dokonca predstavovalo zásah do samotnej podstaty sviatosti, a nie len do spôsobu jej vysluhovania alebo vykonávania.

4. Krstné matriky ako zdroj dôkazov v občianskoprávných konaniach

Niekoľko biskupských konferencií zdôraznilo skutočnosť, že krstné matriky môžu mať veľký význam ako zdroj **dôkazov** aj mimo vnútorného právneho poriadku Cirkvi, najmä **v občianskoprávných konaniach**. Tieto prípady svedčia o praktických dôsledkoch vymazania údajov z krstných matrik, a to aj pre tretie osoby.

Niekoľko príkladov:

- V **Taliansku** sa krstné matriky môžu používať ako dôkaz rodinných väzieb v kontexte **dedičských** konaní a dokonca aj v súvislosti so získaním **občianstva**.
- V **Írsku** sú krstné matriky plne akceptované na účely dodatočného **zapísania narodenia**: na podanie žiadosti o registráciu ako írsky občan je potrebné predložiť rodný list starého rodiča narodeného v Írsku. V prípade, že narodenie starého rodiča nebolo nikdy zapísané a dôkaz nie je možné získať z matričných záznamov – čo nie je nezvyčajné –, je potrebné najskôr požiadať o dodatočný zápis narodenia podľa § 65 zákona o matrikách z roku 2004. Hlavný matrikár uzná katolícky krstný list ako platný dôkaz o narodení.¹²
- V **Českej republike a na Slovensku** nie sú krstné matriky len cirkevnými dokumentmi, ale tvoria aj súčasť dokumentárneho dedičstva, na ktoré sa verejné orgány a jednotlivci spoliehajú na dôkazné účely. Po prevzatí moci komunistami v Československu boli všetky krstné matriky odovzdané do štátnej správy. V dôsledku toho tieto matriky naďalej plnia **funkcie súvisiace s výkonom verejnej moci**, pretože často slúžia ako náhradný zdroj dôkazov o narodeniach zaznamenaných pred vytvorením uceleného systému civilných matrik. Toto historické usporiadanie zároveň poukazuje na praktické obmedzenia a nedostatky akéhokoľvek údajného práva na vymazanie z krstných matrik: v prípade osôb narodených pred uvedeným historickým vývojom Katolícka cirkev jednoducho nie je v pozícii, aby vyhovedla žiadosti o vymazanie údajov obsiahnutých v krstnej matrike, keďže príslušné záznamy už nie sú pod jej kontrolou, ale sú v držbe verejných orgánov.

¹² <https://www.irishstatutebook.ie/eli/2004/act/3/section/65/enacted/en/html#sec65>.

- V **Holandsku** mohla Cirkev vďaka krstným záznamom pomôcť osobe, ktorá hľadala dôkaz o správnom dátume narodenia v súvislosti s administratívnymi krokmi potrebnými na získanie **dôchodku**.
- V **Poľsku** cirkevné matriky naďalej slúžia ako **dôkaz o narodení** v prípadoch, keď boli matričné (civilné) záznamy zničené počas druhej svetovej vojny, čím dopĺňajú verejný archívny systém.
- Na **Cypre** sa krstné matriky používajú ako dôkaz v súvislosti so spormi o rodinný majetok a nárokmi **na nehnuteľnosti**.
- V **Belgicku** sa počas druhej svetovej vojny vďaka krstným matrikám podarilo preukázať, že skupina **židovských detí** bola pokrstená, čím **sa zabránilo ich deportácii**.

5. Úloha slobody náboženského vyznania

Ako sa ukázalo aj počas pojednávania pred Súdny dvorom EÚ, jadrom tohto prípadu je vyváženie príslušných základných práv: na jednej strane právo na ochranu osobných údajov a na druhej strane autonómia Cirkvi a **sloboda náboženského vyznania v jej inštitucionálnom rozmere**, ako to zdôrazňujú nedávne akademické príspevky.¹³

V tejto súvislosti je potrebné zdôrazniť, že sloboda Cirkvi organizovať sa nemá iba **abstraktný inštitucionálny rozmer**. Evidencia krstov nie je len administratívnym záznamom, ale odráža aj **teologickú skutočnosť** a má trvalý význam v rámci cirkevnej štruktúry. Vyjadruje tiež osobitný vzťah, ktorý z pohľadu Cirkvi zostáva relevantný aj vtedy, keď sa osoba neskôr od Cirkvi vzdiali.

To **v žiadnom prípade** nebráni dotknutej osobe vo výkone **slobody svedomia** ani v tom, aby jasne vyjadrila, že si už nepraje byť považovaná za praktizujúceho alebo veriaceho katolíka. Potvrďuje to aj záväzná *Nóta*, ktorú 7. apríla 2025 vydalo Dikastérium pre legislatívne texty Svätej stolice¹⁴, ktoré patrí medzi najvyššie autority v rámci Katolíckej cirkvi.

¹³ Porov. S. van Bijsterveld, *Nariadenie Európskej únie o ochrane osobných údajov (GDPR) a cirkevný krstný register: Usmernenie pre Súdny dvor EÚ*, The Review of Faith and International Affairs, 2026, dostupné na odkaze <https://www.tandfonline.com/doi/epdf/10.1080/15570274.2026.2710541?needAccess=true>.

¹⁴ *Nóta* je k dispozícii na odkaze <https://www.vatican.va/content/romancuria/it/dicasteri/dicastero-testi-legislativi/documenti/20250407-nota-esplicativa-battesimi.html>.

Krstná matrika je základným podkladom na určenie právneho postavenia osoby vo vnútornom právnom poriadku Cirkvi. Požiadavka, aby Katolícka cirkev vymazala údaje v nej obsiahnuté, čím by sa priamo zasahovalo do jej organizácie, by predstavovala **závažné zasahovanie do autonómie Cirkvi a inštitucionálneho rozmeru slobody náboženského vyznania**.

V mnohých členských štátoch by takáto požiadavka na vymazanie dokonca viedla ku **konfliktu** medzi povinnosťami vyplývajúcimi zo zmlúv a povinnosťami vyplývajúcimi z **konkordátov**, pričom mnohé z týchto konkordátov boli uzavreté skôr. Okrem toho je kánonické právo uznávané v rámci vnútroštátneho práva v mnohých členských štátoch. Preto by sa mal zohľadniť vplyv, ktorý bude mať toto konanie v konečnom dôsledku v ostatných členských štátoch.

Počas pojednávania sa kládol veľký dôraz na **negatívny rozmer slobody náboženského vyznania** z pohľadu dotknutej osoby. Sloboda myslenia, svedomia a náboženského vyznania nepochybne zaručuje každému jednotlivcovi právo vystúpiť z Katolíckej cirkvi alebo sa od nej inak dištancovať.

Kódex kánonického práva nenecháva žiadne pochybnosti o **rešpektovaní tohto rozmeru slobody náboženského vyznania** v Cirkvi: kánon 748 § 2 CIC zdôrazňuje, že „*nikomu nie je nikdy dovolené donucovaním privádzať ľudí, aby prijali katolícku vieru proti svojmu svedomiu*“. Toto ustanovenie úzko súvisí s Deklaráciou Druhého vatikánskeho koncilu o náboženskej slobode *Dignitatis humanae*¹⁵, ktorá uznáva, že náboženská sloboda je základným právom zakoreneným v ľudskej dôstojnosti, ktoré musí byť zaručené zákonom, aby sa zabránilo tomu, že ľudia budú nútení konať proti svojmu svedomiu.

Prítomnosť záznamu v krstnej knihe tiež neovplyvňuje možnosť pokrstených **slobodne sa rozhodnúť nezúčastňovať sa na náboženskej praxi**.

Na druhej strane negatívny rozmer slobody náboženského vyznania neudeluje právo požadovať vymazanie historického faktu, že daná osoba kedysi patrila k danej náboženskej komunite.

Vzhľadom na vyššie uvedené skutočnosti, hoci sa zdá, že zápis o krste nemá vplyv na negatívny rozmer slobody náboženského vyznania dotknutej osoby, povinnosť vymazať údaje z krstných registrov by vážne bránila riadnemu fungovaniu Cirkvi, čo by malo zásadný dosah na inštitucionálny rozmer slobody náboženského vyznania a na autonómiu Cirkvi. Ďalšie úvahy v tomto zmysle sú uvedené nižšie v odseku 7.

¹⁵ Text je k dispozícii na odkaze

https://www.vatican.va/archive/hist_councils/ii_vatican_council/documents/vat-ii_decl_19651207_dignitatis-humanae_en.html.

6. Článok 17 ods. 1 ZFEÚ: ochrana vzťahov medzi štátom a Cirkvou v členských štátoch

Úloha článku 17 ods. 1 Zmluvy o fungovaní EÚ bola spomenutá počas pojednávania pred Súdny dvorom EÚ. Zabezpečenie vzťahov medzi štátom a cirkvou, ako je stanovené v právnych predpisoch členských štátov (porov. aj odôvodnenie 165 GDPR), je skutočne kľúčovým aspektom daného konania. **Prípad presahuje rámec technického uplatňovania právnych predpisov o ochrane údajov.** Týka sa priestoru, ktorý právo EÚ ponecháva cirkvám na to, aby žili svoju vieru a organizovali sa v súlade s vlastným teologickým presvedčením.

Súdny dvor EÚ vo svojom rozsudku vo *veci Egenberger* uznal nielen to, že článok 17 ods. 1 ZFEÚ a článok 10 Charty EÚ uznávajú **právo cirkví na autonómiu** (§ 50), ale aj to, že „...článok 17 ZFEÚ vyjadruje **neutralitu Európskej únie** voči tomu, ako členské štáty organizujú svoje vzťahy s cirkvami a náboženskými združeniami a spoločenstvami“ (§ 58). Toto vyhlásenie by sa mohlo v danom prípade ďalej rozvinúť a konkretizovať.

Na pojednávaní pred Súdny dvorom EÚ totiž samotná **Európska komisia** vyjadrila **uvedomenie si citlivého charakteru vzťahov medzi štátom a Cirkvou** a konštatovala, že vymazanie z krstných matrik by bolo v rozpore so stáročnými zvyklosťami Cirkvi.

Skutočnosť, že v mnohých členských štátoch – **dokonca aj vo výslovne sekulárnych krajinách**, ako je Francúzsko – sa v rozsudkoch podporovalo riešenie spočívajúce v nezmazaní záznamov sprevádzané poznámkou, súvisí aj s **uvedomením si negatívneho a nežiaduceho vplyvu**, ktorý táto záležitosť môže mať na vytváranie pokojných vzťahov medzi štátom a Cirkvou v členských štátoch.

Princíp sekulárneho charakteru štátu znamená nielen nezasahovanie Cirkvi do štátnych záležitostí, ale aj nezasahovanie štátu do cirkevných záležitostí. Žiaden štát nemôže určovať vnútorné pravidlá, ktorými sa riadi činnosť Cirkvi – a už vôbec nie v Európskej únii.

Národné sudy výslovne poukázali na súvislosť medzi krstnými matrikami a vzťahmi medzi štátom a Cirkvou. Napríklad v často citovanom rozhodnutí, ktoré vydal súd v Padove v Taliansku 26. mája 2000 ¹⁶, sa potvrdilo, že zápis krstov a samotné uchovávanie príslušných údajov vo farských matrikách plní výlučne vnútornú funkciu v rámci Katolíckej cirkvi, pričom nemá žiadny význam v rámci samotného štátu.

¹⁶ <https://www.uaar.it/laicita/sbattezzo/sbattezzo-sentenza-trib-padova-26-05-2000.html/>.

Z hľadiska článku 17 ods. 1 Zmluvy o fungovaní EÚ – ako aj článku 10 Charty základných práv EÚ – by bolo **problematické, keby civilný súd nanovo definoval povahu a charakter krstných matrik** (t. j. že „krstné matriky sú zoznamami členov“) spôsobom, ktorý by bol v rozpore s chápaním, ktoré zastáva Cirkev na základe svojho vlastného sebachápania, a to aj prostredníctvom svojich najvyšších autorít (t. j. „krstné matriky nemožno vykladať ako zoznamy členov“, pozri *Nótu* Dikastéria Svätej stolice pre legislatívne texty). V istom zmysle by vymazanie z krstných matrik vnútilo Cirkvi ako celku pojem „členstva“, ktorý je cudzí jej chápaniu aj jej právnemu poriadku.

7. Uplatňovanie práva na vznesenie námietky (článok 21 ods. 1 GDPR) v spojení s uplatnením práva na výmaz (článok 17 ods. 1 písm. c))

Pokiaľ ide o uplatňovanie článku 21 ods. 1 GDPR týkajúceho sa práva namietat', na pojednávaní pred Súdnym dvorom EÚ sa osobitná pozornosť venovala subjektívnemu vnímaniu dotknutej osoby. To má samozrejme význam pri vyvažovaní záujmov, ktoré vyžaduje článok 21 ods. 1 GDPR, nemôže to však byť rozhodujúce; príslušné vyvažovanie sa musí zakladať na objektívnych kritériách.

Nie je jasné, ktorá konkrétna sloboda dotknutej osoby bola obmedzená, aké úkony dotknutá osoba nemohla vykonať a aké právo dotknutá osoba nemohla v tomto prípade uplatniť.

Na druhej strane existencia „**nevyhnutných oprávnených dôvodov**“, na ktoré sa Cirkev môže odvolávať, vyplýva priamo zo základnej úlohy a postavenia krstu v kánonickom práve ako brány k ostatným sviatostiam a základu účasti na živote Cirkvi. Užitočné vysvetlenia možno nájsť v citovanej *Nóte* Dikastéria Svätej stolice pre legislatívne texty.¹⁷ Tento záver podporuje aj skutočnosť, že autonómia Cirkvi je **uznaná v primárnom práve EÚ** (článok 17 ods. 1 ZFEÚ).

Zápis krstu nemožno chápať iba ako administratívne uchovávanie osobných údajov o udalosti z minulosti. V rámci Katolíckej cirkvi má krst trvalý sviatostný a cirkevný význam. Jeho zápis je **viditeľným a právnym vyjadrením obsahu viery**. Sviatosť odráža zmluvu medzi Bohom a ľudskou osobou a trvalú Božiu vernosť. Požiadavka, aby Cirkev tento záznam vymazala, preto zasahuje do niečoho viac než len do vedenia jej záznamov. Dotýka sa spôsobu, akým Cirkev chápe a vyjadruje základný prvok svojej sviatostnej viery.

¹⁷ *Nóta* zdôrazňuje, že historické cirkevné skutočnosti zaznamenané v krstnej matrike sa musia zohľadňovať s ohľadom na riadny administratívno-pastoračný poriadok, z teologických dôvodov a z dôvodu právnej istoty, ako aj z dôvodu možnej ochrany práv dotknutej osoby a tretích osôb.

Právo na ochranu osobných údajov je základným právom, **nie je však absolútne**. Ak právne predpisy EÚ v oblasti ochrany údajov vyžadujú vyváženie práv a záujmov, **slobode náboženského vyznania sa musí pripisovať skutočná váha**. V tomto prípade to znamená brať vážne vlastné chápanie krstu a funkcie krstnej matriky zo strany Cirkvi. V opačnom prípade hrozí riziko, že hoci je sloboda náboženského vyznania teoreticky uznaná, sekulárne právo určuje význam úkonu, ktorý patrí do rámca vlastného chápania a vnútorného poriadku Cirkvi. To má veľký význam aj z hľadiska vyváženia požadovaného v článku 21 ods. 1 GDPR.

Pri vyvažovaní práv a záujmov podľa článku 21 ods. 1 GDPR sa samozrejme musí zohľadniť **vplyv na záujmy alebo práva dotknutej osoby**. **Ochranné opatrenia prijaté Cirkvou** však tento vplyv **výrazne zmierňujú**: krstné matriky sú vedené ako neverejné a sú náležite zabezpečené; podliehajú prísnyim pravidlám dôvernosti; prístup k nim má len veľmi malý počet oprávnených osôb. Príslušné údaje sa nepoužívajú na žiadne ziskové účely a neprinášajú Cirkvi nijakú ekonomickú výhodu, keďže verejné financovanie sa neprideliuje na základe počtu pokrstených osôb. Tieto údaje neslúžia ani na určovanie počtu veriacich, ani na prípadné ovplyvňovanie verejnej mienky, keďže krstná kniha eviduje iba osoby, ktoré boli pokrstené, a nie osoby, ktoré navštevujú konkrétnu farnosť.¹⁸

Relevantnosť kánonického práva by mala zohrávať úlohu aj pri posudzovaní podľa článku 21 ods. 1 GDPR. **Článok 91 GDPR** výslovne uznáva, že cirkevný právny poriadok predstavuje osobitný regulačný rámec, ktorý treba zohľadniť. Ak by bol systém kánonického práva pre systém GDPR úplne irelevantný, článok 91 GDPR by v samotnom GDPR nemal svoje miesto, a to bez ohľadu na to, či Cirkev v určitom období mala „komplexné pravidlá“ alebo či boli tieto pravidlá „zosúladené“ s GDPR.

Pokiaľ ide o **Návrh usmernení Európskeho výboru pre ochranu údajov č. 1/2024** o spracúvaní osobných údajov na základe článku 6 ods. 1 písm. f) GDPR, ich obsah **vyvoláva otázky**: zatiaľ čo GDPR sa právu na vznesenie námietky venuje len veľmi okrajovo (porov. odôvodnenie 69 a samozrejme článok 21), návrh usmernení EDPB sa zdá toto právo kreatívne „doplňovať“, pričom zachádza príliš ďaleko v snahe explicitne formulovať a konkretizovať požiadavky na úspešné uplatnenie článku 21 GDPR. Právna istota by mala byť v plnej miere zabezpečená aj pre prevádzkovateľov.

V každom prípade, vzhľadom na to, že povinnosť vymazať údaje z krstných matrik by ohrozila riadne fungovanie Cirkvi, táto situácia by spadala pod prípad, keď je prevádzkovateľ „...*nútený spracúvať osobné údaje s cieľom chrániť svoju organizáciu alebo systémy pred vážnou bezprostrednou ujmom*“ (§ 73 návrhu usmernení EDPB).

¹⁸ Napríklad v Írsku sa krstné matriky nepoužívajú na výpočet počtu katolíkov vo farnosti alebo diecéze a diecézy sa spoliehajú výlučne na údaje Ústredného štatistického úradu získané prostredníctvom celoštátneho sčítania ľudu, v rámci ktorého sa občania sami rozhodujú, či uvedú svoju náboženskú príslušnosť, alebo nie.

Zdá sa, že **chýba** údajný prvok týkajúci sa **porušenia ľudskej dôstojnosti** dotknutých osôb. Uchovávanie údajov nevedie k verejnému zneváženiu, keďže krstná kniha nie je verejne prístupná. Úvahy uvedené v citovanom rozsudku súdu v Padove z 26. mája 2000 sa pravdepodobne vzťahujú na všetky členské štáty: „Zápis krstného úkonu a jeho uchovávanie vo farských matrikách nemožno považovať za poškodenie osobnej dôstojnosti dotknutej osoby, posudzované na základe hodnôt a kritérií, z ktorých vychádza taliansky štátny systém: pre taliansky štátny systém nemôže podstúpenie obradu patriaceho k náboženskému vyznaniu uznanému štátom predstavovať znak hanby“.

Je tiež dôležité pripomenúť **pôvod práva na námietku**. EÚ má právomoci a kompetencie v hospodárskych záležitostiach, nie však v otázkach týkajúcich sa vzťahov medzi štátom a Cirkvou (článok 17 ods. 1 ZFEÚ). Právo na námietku bolo vytvorené v tomto rámci, a to najmä s cieľom skončiť s **nevyžiadanou reklamou**.¹⁹ Takéto odôvodnenie sa nevzťahuje na krstné matriky, ktoré nie sú koncipované ani používané na účely kontaktovania „členov“ Cirkvi.

S ohľadom na všetky tieto skutočnosti – a to aj vo svetle úvah uvedených vyššie v odsekoch 2, 3, 5 a 6 – sa zdá, že test vyváženosti požadovaný v článku 21 ods. 1 GDPR hovorí v prospech stanoviska Cirkvi.

8. Genealogický výskum

V kontexte uplatňovania článku 17 ods. 3 písm. d) GDPR (spracúvanie, ktoré je nevyhnutné na účely archivácie vo verejnom záujme / na účely historického výskumu) je dôležité zohľadniť, že krstné matriky predstavujú **historický zdroj značnej hodnoty** pre rekonštrukciu cirkevného spoločenstva, ale aj spoločenského života miestnych komunít. Tieto záznamy zohrávajú zásadnú úlohu pri dokumentovaní právnych a historických skutočností a pri zabezpečovaní kontinuity individuálnej a kolektívnej identity.

Jedným z príkladov, ktoré treba zohľadniť, je **vysoká hodnota** krstných matrik **pre genealogický výskum**, čo môžu potvrdiť renomovaní odborníci v tejto oblasti.

Krstná kniha často obsahuje informácie, ktoré sa nenachádzajú v záznamoch matričného registra, najmä nie v rodných listoch. Mená krstných otcov a krstných matiek **poskytujú informácie o rodinných tradíciách a vzťahoch** a pomáhajú tiež vysvetliť neskoršie udalosti. V osobitných prípadoch krstné knihy dokonca **pomáhajú rozlíšiť osoby s rovnakým menom**.

¹⁹ Tento prvok sa objavuje aj v „Tematickom prehľade prípadov One-Stop-Shop o práve na vznesenie námietky a práve na výmaz“, ktorý v máji minulého roka zverejnil Európsky výbor pre ochranu údajov, na strane 8: „... Mnohé z prípadov, o ktorých rozhodli dozorné orgány podľa článku 21, sa týkajú skôr používania osobných údajov na účely priameho marketingu ako námietok proti spracúvaniu údajov pri plnení úloh vo verejnom záujme, pri výkone verejnej moci zverenej prevádzkovateľovi alebo na základe oprávnených záujmov (článok 21 ods. 1). V preskúmaných prípadoch sa často vyskytuje súvislosť medzi žiadosťou o zastavenie akéhokoľvek ďalšieho spracúvania osobných údajov na marketingové účely a žiadosťou o vymazanie predtým zhromaždených údajov“.

Meno kňaza, ktorý krst vykonal, môže tiež poskytnúť informácie o **spoločenskom prostredí rodičov**. Niektoré **informácie** pre určité obdobia **nie sú dokonca dostupné** ani v **matričných záznamoch**, a to najmä v prípadoch, keď rodičia – alebo jeden z nich – pochádzali z inej krajiny, a v niektorých prípadoch sú krstné matriky jediným prostriedkom na vyhľadanie predkov.

9. Závery

Tento dokument sa snažil poukázať nielen na **dôsledky prípadu C-12/25, Bisdom Gent (Biskupstvo Gent)**, ale aj na relevantnosť **právnych argumentov**, ktoré môžu zohrávať úlohu pri rozhodovaní vo veci.

V tejto veci **nejde len o to, či by sa mali uchovávať určité osobné údaje**. Vystáva tu aj hlbšia otázka. Do akej miery môže právny poriadok EÚ v oblasti ochrany údajov **vyžadovať od Cirkvi, aby zmenila spôsob, akým viditeľne a právne vyjadruje svoju vieru**? To je obzvlášť dôležité v súvislosti s krstom. Pre Cirkev nie je krst len historickou udalosťou, ktorá sa raz odohrala a bola neskôr zaznamenaná. Jeho zápis vyjadruje aj obsah viery. Krst odráža zmluvu medzi Bohom a ľudskou osobou a trvalú vernosť Boha. Trvalý charakter krstu preto nie je len otázkou administratívy alebo kánonického práva. Je zakorenený vo viere Cirkvi a v jej chápaní sviatostí.

Z tohto pohľadu **sa tento prípad dotýka aj slobody Cirkvi inštitucionálne vyjadriť to, čomu verí**. Povinnosť vymazať údaje z krstných matrik by preto ovplyvnila viac než len systém vedenia záznamov. Mohla by ovplyvniť spôsob, akým Cirkev vyjadruje a chráni ústredný prvok svojej sviatostnej viery. Nejde tu len o administratívny záujem prevádzkovateľa. Týka sa to inštitucionálneho rozmeru slobody náboženského vyznania a slobody Cirkvi žiť, organizovať sa a vyjadrovať svoju vieru.

Brusel, 2. septembra 2026,
Sekretariát COMECE